

Uchwała Nr LVI/893/24
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 20 lutego 2024 r.

w sprawie wniosku wzywającego Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego do zmiany granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich lub ewentualne uchylene tej formy ochrony przyrody.

Na podstawie art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 z późn. zm.) w związku z art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uznaje się za bezzasadny wniosek wzywający do zmiany granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich lub ewentualne uchylene formy ochrony przyrody w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich ustanowionego Rozporządzeniem nr 39 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich (Dz. Urz. War.-Maz. z 2008 r. Nr 71, poz. 1365) w zakresie wnioskowanych działek geodezyjnych.

§ 2. Uzasadnienie stanowiska wyrażonego w § 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały poprzez jej doręczenie powierza się Przewodniczącej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Bernadeta Hordejuk

Załącznik do uchwały Nr LVI/893/24
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 20 lutego 2024 r.

Uzasadnienie do uchwały Nr LVI/893/24
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 20 lutego 2024 r.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające

z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmniejszenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, wyłącznie z powodu bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Art.23. ust. 2 został zmieniony przez art. 21 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz.U.09.92.753) z dniem 1 sierpnia 2009 r. Przed nowelizacją ustawy kompetencję do ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu posiadał wojewoda w drodze rozporządzenia, co miało miejsce w rozpatrywanej sprawie. W obecnym porządku prawnym kompetencja ta przeszła na rzecz sejmiku województwa który jest więc władny do rozpatrzenia złożonego wniosku. Wnioskodawca postawił Rozporządzeniu nr 39 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich szereg zarzutów w tym między innymi: nie występowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych w wymienionym we wniosku obszarze z uwagi na brak w promieniu kilkudziesięciu kilometrów od działek wnioskodawcy leżących w Obszarze Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich jakichkolwiek rzek, jezior czy innych naturalnych lub sztucznych zbiorników wodnych, starorzeczy czy obszarów wodno-błotnych oraz z uwagi na brak żyjących na tym obszarze gatunków zwierząt i roślin objętych ochroną, a także występowanie

w okolicy zabudowań o charakterze siedliskowym oraz ingerencję w sposób istotny w konstytucyjne prawo własności nieruchomości uniemożliwiające wykorzystanie posiadanego gruntu na cele posadowienia domów jednorodzinnych, co narusza art. 64 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji RP. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody organem uprawnionym do utworzenia, a także likwidacji lub zmniejszenia obszaru chronionego krajobrazu jest sejmik województwa. Ustawodawca wskazał, że likwidacja lub zmniejszenie obszaru chronionego krajobrazu następuje wyłącznie z powodu bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem. Zaistniałe zmiany

w środowisku przyrodniczym muszą mieć charakter bezpowrotny, jeżeli natomiast ze stanu faktycznego wynika, że nie mają one charakteru nieodwracalnego, to brak jest podstaw do likwidacji lub zmian granic obszaru chronionego krajobrazu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie uzgadniający projekty uchwał sejmiku w tożsamych sprawach dotyczących zmian granic obszarów chronionego krajobrazu wskazał, że w celu udowodnienia bezpowrotnej utraty wartości, dla których obszar został

ustanowiony niezbędna jest kompleksowa opinia eksperta z dziedziny nauk przyrodniczych, w której zostanie udowodniona bezpowrotna utrata wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem. W przedmiotowej sprawie ekspertyza taka nie została sporządzona. Zarzut naruszenia względem wnioskodawcy art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.), także nie zasługuje na uwzględnienie. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 5 lipca 2017 roku (IV SA/Wa 1006/17) nie podzielił twierdzenia, odnośnie do tego, że uchwała ogranicza w sposób nieuprawniony - biorąc pod uwagę wzorzec konstytucyjny - prawo własności. Zasada proporcjonalności, wyrażona w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP stanowi, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób, a zgodnie art. 64 Konstytucji RP własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w takim zakresie, w jakim nie narusza istoty prawa własności. W ocenie sądu przedmiotowe rozporządzenie nie narusza wymienionych zasad. Po pierwsze należy wszak zwrócić uwagę, że podstawy do ograniczenia prawa własności należy poszukiwać nie w przepisach rozporządzenia, lecz ustawy o ochronie przyrody. Twierdzenie to podziela również Naczelny Sąd Administracyjny który w wyroku z dnia 26 czerwca 2007 roku (II OSK 943/06) stwierdził, że Trybunał Konstytucyjny wypowiedając się w kwestii ograniczeń uprawnień właścicielskich stwierdził, iż "prawo własności traktowane jest w naszym systemie prawnym jako prawo podmiotowe o najszerzej treści i w porównaniu z innymi prawami jako prawo najsilniejsze w stosunku do rzeczy. Zarazem nie jest ono prawem absolutnym (ins infinitum), a więc prawem niczym nieograniczonym. Przeciwnie, do istoty tego prawa należy z jednej strony swoboda korzystania z rzeczy własnej, z drugiej zaś, pewne ograniczenia tej swobody stanowiące swoistą granicę istoty prawa własności, a w konsekwencji także granicę ochrony tego prawa. Pojmowanie bowiem prawa własności, jako prawa absolutnego do rzeczy, prowadziłoby (...) do naruszenia interesów innych podmiotów" (por. wyrok z 20 kwietnia 1993 r., sygn. P 6/92, OTK 1993, nr 1, poz. 8). Ze względów wyżej podanych należy uznać, że zastosowane w sprawie rozporządzenie Wojewody zawiera regulację mieszczącą się w granicach wyznaczonych przepisami ustaw oraz Konstytucji oraz realizuje zasadę wyważenia interesów prywatnych i interesu publicznego. Obszar chronionego krajobrazu, z uwagi na pełnioną funkcję, powinien być traktowany kompleksowo. Niedopuszczalne jest modyfikowanie przepisów regulujących funkcjonowanie obszarów chronionego krajobrazu, jak i innych form ochrony przyrody, pod konkretne potrzeby właścicieli poszczególnych nieruchomości w granicach obszaru chronionego. Dopasowywanie przepisów prawa miejscowego pod potrzeby konkretnych inwestorów mogłoby doprowadzić do zachwiania spójności przyrodniczej i krajobrazowej. Dopuszczenie takiej praktyki mogłoby skutkować kolejnymi analogicznymi wnioskami, składanymi przez innych właścicieli nieruchomości, co w konsekwencji mogłoby przyczynić się do utraty wartości, które mają być chronione. Podkreślić należy także, że zgodnie z ustawą o ochronie przyrody przesłanka modyfikacji granic obszarów chronionego krajobrazu winna być podyktowana celami ochrony przyrody, nie zaś korzyściami społecznymi, gospodarczymi czy prywatnymi. Co do podnoszonych we wniosku kwestii związanych z brakiem zlokalizowania w pobliżu nieruchomości wnioskodawcy rzek, jezior i innych naturalnych lub sztucznych zbiorników wodnych, a także brakiem gatunków chronionych roślin czy zwierząt, uzasadniających twierdzenie o bezpowrotnej utracie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, ponownie stwierdzić należy, iż fakt ten należałoby poprzeć opinią eksperta z dziedziny nauk przyrodniczych. Ponadto jak wskazuje sama nazwa Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich, został on utworzony przede wszystkim w celu ochrony charakterystycznego ukształtowania terenu, nie zaś zbiorników wodnych. W tym stanie rzeczy nie ma podstaw do uznania, iż Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powinien przyjąć uchwałę w sprawie zmiany granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich lub ewentualne uchylić funkcjonowanie tej formy ochrony przyrody w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich. W konsekwencji należy stwierdzić, że wniosek w sprawie wezwania Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego do zmiany granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich lub ewentualne uchylenie formy ochrony przyrody w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich ustanowionego Rozporządzeniem

nr 39 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich należy uznać jako bezzasadny.